מ) (מופין קומני), כ) (מוטפתו פ"ג ה"ון, ג) כתובות נח:, ד) תוספ' דב"ת פ"ח הי"ג

שינויי נוסחאות

א] מת השור (ש"ח). כן זה אם מת אינו חייב (ש"ח). ג] דמי מכלל דרישא דלא

כו׳ דמי שור זה עלי עולה

עלי להביאו קאמר דכיון

. דלא הוו דמים קמיה ולא אמר דמים הללו עלי עולה

אמרי מים הדדר עדי עודה ליכל (ש"מ), ו] חייב המשכיר להעמיד (ש"מ), ו] ל"ק, ח] עלי נמי כן הדין דפטור [תיכת

נראה נמחק] (ש"ח), ע] גי׳

ל אוקמי בפ"ק דר"ה, י] והכי לאוקמי בפ"ק (ש"ח), יח] מת גמי חיכל בפ"ק (ש"ח), יח] מת לו נגנב חייב בלחריותו (ש"ח

וכ״ה בצ״ק), יכ] דפי׳ ר״י דגופו חולין דבהא נרייתל

ינו מסיפא זר אמסגי' m"i

(ש"ח), גגן מסיפה זו התחתיי יד] הכל וקשיא להא דפיי דאיתא. ס"ח ולפי מה דפיי דגוף השור חולין קשה (ש"ח), עו] גיי ל"ק,

עון מחייב ופריך והא (ש"ח). עון מייב ופריך והא (ש"ח). ען גי׳ ל"ק וזה נראה לי דוחק, עון בדמי וזה דוחק לכך (ש"ח), עון דקאמת

דהשור הוי m-m. כז למורי

דמי שור זה עלי

פירושא איכא

דו רישא דאמר יקדש

'מ א מיי׳ פי״ד מהל׳

מעשה הקרבנות הלכה

מעילה הלכה ב: בא ג מיי׳ פי״ד מהל׳ מעשה הקרבנות הלכה ה:

מוסף רש"י

ובית זה קרבן. לבדק הבית, שאף הן נקראין קרבן, כענין שנאמר (במדבר לא) ונקרב אמ קרבן ה' איש אשר מלא כלי והב, וקדושת דמים הם (חולין קלט.). שור זה עלי עולה. קדם). שור זה עדי עודה. אע"ג דאמר זה, כיון דקאמר עלי, עלי להביאו קאמר, וכן בבית לבדק הבית למוכרו להביא דמיו ליד גזבר (שם).

שימה מקובצת

אכל חייב באחריות דמיו. גליון. תימה ל) מאי קאמר שור זה נראה דרבותא אשמועינן איוו חייר ראחריוחו דהייוו אינו זהים באחריהו דהיינו אחריות הדמים דהא אין גופו קדוש והדר תני חיים באחריות הדמים, ויש לומר אמר דמי שור זה עלי עולה גוף השור קאמר אינו חייב דהכי הוא חולין ואין בו קדושה דדמי לאומר . באחריותו כלומר באחריות דמי שור של פלוני עלי דגוף השור באחריותו כלומר באחריות השור שיהא שור דוקא לעולה אבל חייב באחריות דמיו ויביא בהם אלים וכבשים אם ירצה. הרא״ש הוא חולין דאין אדם מקדיש שור חבירו ולא דמי למקדיש זכר לדמיו דאמר בתמורה (דף יט: ושם) דקדוש קדושת ז״ל: רישא דאמר יקדש השור לדמיו. גליון. אין לפרש כשאמר בפי׳ יקדש השור לדמיו אבל אם אמר סגוף דמגו דנחתא ביה קדושת דמים נחתא ביה קדושת הגוף דהתם מיירי דמי שור זה עלי עולה השור כדאמר יקדש שור זה לדמיו וה"נ חולין, דא"כ אמאי דחיק איתא בסמוך בשמעתין דכי אמר לאוקמי דאתיא כר״מ לאוקמי דאתיא כר״מ ובדאמר לכשיבאו דמיו לוקמא בדאמר דמי שור זה הקדש דיצאו דמיו להקדש יקדש השור לדמיו דגוף השור קדוש: והשור חוליז. אלא ודאי והשור חולין, אלא ודאי בכה"ג נמי השור קרוש ולא משכחת לה השור חולין אלא בדאמר לכשיבאו דמיו. הרא"ש ז"ל: תום' ר"ה א"ר חייא כו'. גליון. לא שנו חייב באחריותו. אלמא לא אמרינן . עלי להביאו האמר והשיא לר' חייא ומשני מי אלימא ממתניתין דאוקימנא אלא דאמר דמי שור זה עלי דקאמר דמי הכא נמי דקאמר דמי עולה. כיון שקבל עליו דמי שורו קדוש קדושת הגוף כראמרינן המקדיש זכר לדמיו אינו יוצא מידי מזבח, וקשה לפי מה דפי׳ יבו דגופו חולין ובהא ברייתא קתני דשור קדוש ולפי מה דפירש"י הכא ניחא וזה לשונו הכא נמי דקאמר דמי וכדאוקימנא והאי דקאמר דמי להתחייב באחריותו קאמר, אבל אם אמר שור זה עלי עולה ולא אמר דמי אינו חייב באחריותו, וא"ת א"כ לקמן דקאמר יקדש השור לדמיו והדמים עלי עולה הלכך השור קדוש אדמפליג במתני׳ בין אמר שור זה עולה ובין שור זה עלי עולה ליפלוג הכל בדאמר עלי ובין אמר דמי ובין לא עלי ובין אמר דמי ובין לא אמר דמי דהוי רבותא טפי אף על גב דאמר עלי (אינו) חייב באחריותו, וי״ל דודאי בהכי קא מפליג וכי היכי דמגיה קא מפליג וכי והכי ומגיה בסיפא דמי הכי נמי מגיה ברישא עלי וה״ק לא שנו אלא דאמר דמי שור זה עלי עולה אבל ברישא דלא אמר דמי אפילו אמר נמי עלי אינו חייב באחריותו. עכ״ל חייב באחריותו עכ״ל הרא״ש ז״ל: ד״ה אע״פ שחלמו כהן וכו' חייב להעמיד לו חמור אחר. גליון. . הכי נמי אם אין הבית ראוי לדירה חייב להעמיד לו בית אחר אלא ודאי מותר לדור בו שלך לפניך דדירה על ידי הדחק שמיה דירה, ולא דמי לשורר את החמור והרריכה :כלל. הרא״ש ז״ל

א) צ"ל הא האמר מתחלה אינו

אבל הייא בר רב ל"ש אלא דאמר דמי שור זה עלי עולה אבל

אמר שור זה עלי עולה כיון ראמר זה ומת אינו חייב באחריותו עלי להביאו קאמר. כלומר לטרוח עד שיתקרב וח"ת ח"כ רישה דמתני" דקתני שור זה עולה מת השור פטור מלשלם זו לאשמועינן אפילו אמר עלי פן (נראה כן) הדין [כן] דפטור

מלשלם כדמסיק ר' חייא בר רב

ואור"י דכולה מתני׳ בין רישא בין

סיפא מיירי דאמר דמי וה"פ דמתני^י

דמי שור זה עולה דמי בית זה הרבן

מת השור נפל הבית פטור מלשלם

כיון דלא אמר עלי אבל אמר דמי שור

זה עלי עולה דמי בית זה עלי הרבו

מח השור ונפל הביח חייב לשלח עז והכי

ין איתא בפ"ק דר"ה (דף ו. ושם) איזהו

נדר ואיזהו נדבה נדר דאמר עלי

נדבה דאמר הרי זו מה בין נדר

לנדבה נדר מת או נגנב חייב

באחריותו נדבה מת או נגנב אינו

חייב באחריותו והא דתניא במתני׳

דאע"ג דאמר זה כיון דאמר עלי חייב

באחריותו ואר"י דלכאורה משמע דכי

בוֹיתיבי שור זה עודה כו' שור

הקדש ומועלין בו מת או נגנב יהן (אינו)

וה עלי עולה השור

דהא אמר יקדש השור ואם מת חייב באחריותו דהא עלי אמר והכא

מהו דתימא כיון דלא אמדוהו לא אישתעבוד

נכםי קמ"ל כיון דעמד בדין אישתעבודי אישתעבוד נכםי ואומדנא גלויי מילתא בעלמא הוא: בותני' שור זה עולה ובית זה קרבן יומת השור ונפל הבית במור מלשלם שור זה עלי עולה ובית זה עלי קרבן מת השור ונפל הבית חייב לשלם: גמ' א"ר חייא בר רב "לא שנו אלא דאמר דמי שור זה עלי עולה אבל אמר שור זה עלי עולה כיוז דאמר זה פומת אינו חייב באחריותו עלי להביאו קאמר מיתיבי ⁹שור זה עולה השור הקדש יומועלין בו ימת או נגנב אינו חייב באחריותו שור זה עלי עולה השור הקדש ומועלין בו מת או נגנב חייב באחריותו מי אלימא ממתניתין דאוקימנא דקאמר דמי ה"נ דקאמר דמי והא מדםיפא דקאמר דמי יו רישא דלא קאמר דמי דקתני סיפא דמי שור עולה השור חולין ואין מועלין בו מת או נגנב אינו חייב באחריותו אבל חייב באחריות דמיו רישא וםיפא דקאמר דמי רישא דאמר זו יקדיש השור לדמיו וסיפא דקאמר לכשיבאו דמיו יקרשו והא אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם א"ר יהודה אמר רב הא מני ר"מ היא ראמר יאדם מקריש דבר שלא בא לעולם איכא דאמרי אמר ליה רב פפא לאביי ואמרי לה רמי בר חמא לרב חסדא כמאן כרבי מאיר דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אמר ליה ואלא כמאן ואיכא דמתני לה אהא ייהמשכיר בית לחברו ונתנגע אף על פי שחלמו כהן אומר לו הרי שלך לפניך נתצו חייב להעמיד לו בית

שאמר טמא הוא ועומד לנתך כל זמן שלא נחצו אומר לו משכיר לשוכר הרי שלך לפניך ולא אשכיר לך בית אחר שהרי בית שהשכרתי לך קיים: נחלו. כהן חייב ח משכיר להעמיד בית אחר לשוכר דמשום מוליה דמשכיר הוא שנחשד על הגול או על לרות העין:

מהו דמימא. אע"ג דעמד בדין נודר קודם מותו הואיל ולא אמדו

נידר בחיי נודר לא אשתעבדו נכסי דיתמי: גלויי מלתא בעלמא הוא.

לגלות מהו חייב והואיל ונידר קיים אמדינן ליה: בותבר' ובית זה

קרבן. לבדק הבית: ונפל הכיח. קודם שהחזיק בו גזבר: גבו' לא

שנו. דכי אמר עלי חייב לשלם אלא

דאמר דמי עלי דאם אבד השור

הדמים לא אבדו דהא לא אמר דמים

הללו ולא היו בעין: עלי להביאו.

לטרוח עד שיתקרב: ה"נ דקאמר

דמי. וכדאוקימנא לקמן דאמר יקדש

שור זה לדמיו והדמים עלי עולה

הלכך השור קדוש דהאמר יקדש השור

ואם מת חייב באחריותו הן דהאמר עלי

והכא ליכא למימר כדאמר לעיל דהתם

כיון דחמר זה למפטר נפשיה

מאחריות אתי ועלי אטורח הבאה

קאי אבל הכא דלא הוו דמים קמיה

ולא אמר הללו ודאי עלי אאחריות קאי

והאי דקאמר זה הכי קאמר שור זה

יהא קדוש עד שאמכרנו ואביא דמיו:

השור חולין. דלה הקדיש אלה מעות

דמי השור לכשימכר: חינו חייב

באחריותו. שהרי לא נמכר ונמלא

שלא החדיש כלום: אבל חייב באחריות

דמיו. אם נמכר השור וקדשו הדמים

ואבדו חייב באחריותו: רישה דאמר

יהדש השור לדמיו. והלכך חייב

באחריותו שהרי חל קדושת דמים

על השור והוא קיבל עליו אחריות

דמיו והאי עלי אחריות הוי הואיל

ואדמים קאי ודמים לא הוו קמיה

דלימא הללו: סיפא דאמר לכשיבואו

דמיו יקדשו. הלכך אינו חייב באחריותו דכיון דמת השור ולא בא

לכלל דמים נמלא שלא הקדיש כלום:

ר"מ היא. דתניא הרי את מקודשת

לי לאחר שאתגייר לאחר שתתגיירי

כו' ר"מ אומר מקודשת: ואיכא

דמסני לה. להא דרב יהודה ואביי

ורמי בר חמא: אע"פ שחלטו כהן.

לא אמר עלי להביאם קאמר דכיון דלא הוו דמים קמיה ולא אמר ההדישו דמים הללו עלי עולה ליכא למימר כדאמר לעיל דהתם כיון דאמר זה למפטר נפשיה מאחריות קאסי ועלי אטורח הבאה קאי אבל הכא דלא הוו הדמים קמיה ולא אמר הללו ודאי עלי אאחריות קאי והא דקאמר זה ה״ק שור זה יהיה הקדש עד שאמכרנו ואביא דמיו. עכ״ל רש"י: והא מדסיפא דקאמר דמי רישא דלא קאמר דמי דקתני סיפא כו'. וה"ה דהוה מלי למיפרך נהדים מסיפה יגו אמתני לפי מה דפי ר" חייא בר רב דקתני בסיפא דמי זה עלי עולה השור חולין ואין מועלין בו מת או נגנב אינו חייב באחריותו ובמתני׳ תנן דחייב לשלם אלא לפי מה שהתחיל לאקשויי מרישא סיים קושייתו עלה ולפי התירוך ניחא הכל ידשיו [אבל] קשיא על הא דאיתא בפ׳ בתרא דחולין (דף קלט. ושם) המקדיש מנה לבדק הבית ונגנב או שאבד רבי יוחנן אמר חייב באחריותו עד שיבא ליד הגוצר ורשב"ל אמר כל היכא דאיתיה בי גזא דרחמנא איתיה דכתיב לה׳ הארץ ומלואה וקדשי בדק הבית אע"ג דאמר עלי לא מחייב שו והא תנן האומר שור זה עולה בית זה קרבן מת השור ונפל הבית פטור לשלם שור זה עלי עולה בית זה עלי קרבן מת השור ונפל הבית חייב לשלם ותחי קפריך הא דרשב"ל מיירי כשהפריש המנה שהקדיש ומש"ה קאמר דכל היכא דאיתיה בי גזא דרחמנא איתיה ואינו חייב לשלם וההיא דמתני" בשלא הפריש כלום ומש"ה קתני דחייב לשלם דהא אוקימנא דהשור גופיה חולין יו ונראה דלית ליה להאי סוגיא דהתם הא דר' חייא בר רב דמוקי למתני' בדמי יש לכך נראה לר"י דהכא במתני' דגוף השור קדוש כמו מקדיש זכר לדמיו דקדוש קדושת הגוף ולא דמי לאומר שור חבירו עליו דאין גופו קדוש דהתם אין אדם יכול להקדיש ממון חבירו ומיהו כל מה דמצי למחפיס ביה הוא מחפיס אבל הכא שהשור שלו כי אמר דמי שור זה עלי עולה גוף השור קדוש והשתא ניחא דפריך בפרק בתרא דחולין (ג״ז שם) מהאי מתני׳ ארשב״ל דכיון דגוף השור קדוש הוי כמו הפרישו ודמי למקדיש מנה לגדק הבית וניחא נמי בשמעתין דפריך מברייתא דשור זה עלי עולה וכו׳ ומשני דקאמר יש והשור הוי הקדש כדקתני וה״נ מתני׳ הוי גוף השור הקדש ומיהו תימה קלת אמאי לריך לאוקמי כדמסיק רישא דאמר יקדש שור לדמיו בלא״ה נמי כיון דאמר דמי שור זה עלי עולה הוי גוף השור הקדש וצ״ל דה״פ רישא כי הוה אמר יקדש שור לדמיו והוי שור הקדש ועי"ל דהא דאר"ח בר רב לא שנו אלא דאמר דמי שור זה עלי טולה פי׳ דאמר יקדש שור לדמיו ודמיו עולה והוי גוף השור קדוש ובהכי ניחא כולה שמעחא וניחא נמי האי דפ"ב דחולין (ג"ו שם) ופריך ממתני' דהכא אר' שמעון בן לקיש דכיון דגוף השור קדוש הוי כאילו הפריש ודמי למקדיש מנה לבדק הבית: אצ"ם שחדשו בהן אומר דו הרי שדך דפניך. אור"י דמהכא משמע דבית מנוגע המוחלט מותר בהנאה ומש"ה אומר לו הרי שלך לפניך דדמי להא דתנן פרק האומנין (ב"מ עת. ושם) שכר חמור והבריקה או שנעשית אנגריא אומר לו הרי שלך לפניך דאי אמרינן דבית הנחלט אסור בהנאה אם כן הוי כי מתה או נשברה דתנן התם חייב להעמיד לו חמור אחר וקשה למורי ₪ מהא דאמר בתורת כהנים גבי בגדים לרעת ממארת תן לה מארה שלא יהנה ממנו משמע דאסור בהנאה וכן משמע בפרק

הרמ"ר (ש"מ) רבינו גרשום אישתטבוד נכםי. להקדש:

א שונקבור נבט. לחקרש: ואומדנא. כיון דלאו בנודר תליא אלא בנידר מאי דרמי עליה דנודר לשלומי חייבוהו ב״ד ויורשיז חייביז ואומדנא נלוי מלתא בעלמא הוא דכל גלוי שלווא בעלשת וויתוב. אדם יכול לאומדו אפילו אינו ב״ד ומה שיאמר שום אדם שהיה שוה יתנו הנודר אבל (באומד דתלי עליו) [באומר ימי עלין ומת כיון דהוא והי עלין וחוד כיון יוהא גופיה בעי אומדנא ולא אמדוהו יורשין פטורין: מתני': ובית זה קרבן, לדמיו: משור מלשלם. שהרי אמר זה ילא קבל עליו אחריותו: **אב**ל אמר עלי. קיבל עליו אחריותו וחייב לשלם: גמ': לא שנו. דחייב באחריותו: אלא דתמר רמי שור זה עלי. כלומר שאם נגנב אתחייב בדמיו: [עלי להביאו האמר. ום יהיה]: מת או נגנב חייב זולין. שלא הקדישו אלא דמיו] (אינו חייב באחריותו רדמי השור קאמר וכיוז דמת יום למתים כדאמרינן אין דמים למתים כדאמרינן במתני׳ דמי עלי ומת לא יתנו היורשין): רישא דאמר יקדש השור עלי לדמיו. דכיון דאמר קדש השור קדוש השור . מוטליז רו וריוז דאמר לדמיו לכשיבואו דמיו יקדשו. כשימכר דכיון דלא אמר יקדש השור לפיכך לא קדש ואין חייב באחריותו]: והא אין ארם מקדיש דבר שלא אין ארם מקדיש דבר שלא בא לעולם. והיכי קדשי הני דמים לכשיבואו: ר' מאיר היא. [דאמר אדם מקדיש דבר קדושין: ונתנגע. ברשות השוכר אע״פ שחלטו כהן ואסור בהנאה: [אומר לו משכיר לשוכר הרי שלך ישוכה הדי שלך לפניך שאין יכול לומר לו השוכר הרי שלך לפניך מה שמכרת: נתצו. כהן: חייב הרי שלך לפניך שהרי נותץ):

מלום העמיד לו בית. משכיר לשוכר שאין יכול לומר